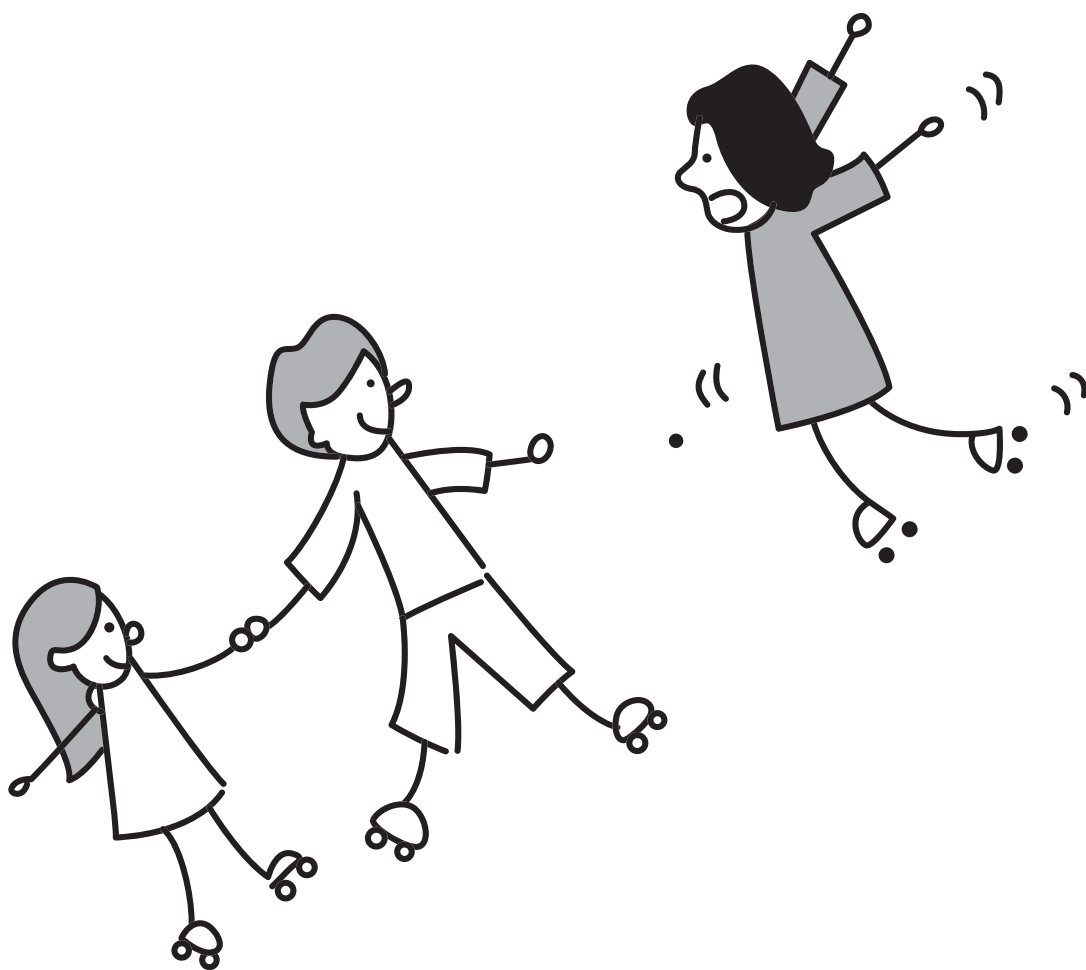

INFANTS

viu senzillament perquè altres,
senzillament, puguin viure

INFANTS

CAMPANYA INSTITUCIONAL **2011-2012**

Guia de l'educador

Presentació dels materials
didàctics per a INFANTS 3

Conte

El petit Serafi 6

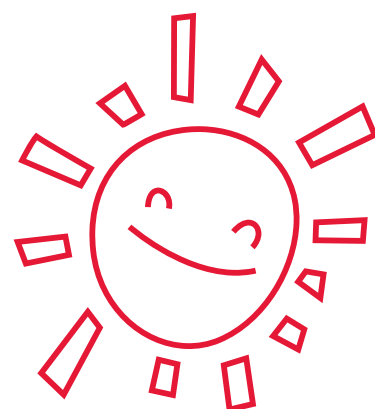
Conte

El núvol Totpermi 13

Conte

La llavor diminuta 27

La pregària del compartir 37

Presentació dels materials didàctics per a INFANTS

Durant els tres darrers anys, les Campanyes Institucionals de Càritas han volgut proposar a la ciutadania, i a la comunitat cristiana, el viure i practicar una sèrie de valors per fer possible una societat amb futur.

Enguany, Càritas inicia un nou cicle de campanyes en què, tenint com a base els valors evangèlics que havia plantejat els anys anteriors, proposa fer possible, entre tots, un nou **model social i econòmic** en el qual es puguin desenvolupar aquests valors de la *comunió, participació, diversitat, gratuïtat, fraternitat i compromís*, alhora que procurar que el cel fosc i amenaçador que cobreix els cada vegada més pobres i exclosos torni a ser clar i blau per a totes les persones que vivim en aquest món.

Des de Càritas, en nom de la Comunitat Cristiana, volem plantejar amb aquesta campanya la necessitat urgent d'un nou desenvolupament i d'una nova economia que girin al voltant del bé de l'ésser humà i que respecti el medi ambient. La crisi econòmica ha posat al descobert l'atzucac on ens condueix aquest model econòmic actual basat en el creixement sense límit.

Aquesta crisi ha posat en evidència que el món viu per sobre de les seves possibilitats econòmiques. Els països i els ciutadans estem endeutats per damunt del que produïm o guanyem.

Aquesta crisi ha posat en evidència que el món viu per sobre de les seves possibilitats socials: el 20 % de la població mundial posseeix el 90 % de la riquesa que hi ha al planeta, mentre que 4.000 milions de persones viuen en estat de pobresa. És a dir, aquest model econòmic basat en el creixement no afavoreix tota la humanitat, sinó unes quantes persones.

I, finalment, aquesta crisi també ha posat en evidència que el món viu per sobre de les seves possibilitats físiques. Estem destruint el planeta a un ritme sense precedents. Consumim el 25 % més dels recursos que la naturalesa produeix anualment.

Podem resumir el que aquesta campanya ens vol proposar a cadascun amb una simple frase, que és el lema de la campanya: **“Viu senzillament perquè altres, senzillament, puguin viure”**. No ens podem quedar de braços plegats, indiferents, mentre tres quarts parts de la família humana malviu en la pobresa (vegeu Mt 25, 31-40).

Per sensibilitzar i educar els infants quant al que aquesta campanya vol transmetre, desvetllar i remoure, hem preparat aquests materials didàctics. La finalitat última de totes les activitats proposades és aconseguir que l'infant rebi ben clar el missatge de la campanya: *Amb la nostra manera de viure, de comportar-nos i d'actuar podem influir **positivament** en el nostre entorn. Ens ho creiem o no... cadascun de nosaltres té un **trosset de món** on sí que hi pot fer alguna cosa... i són moltes les persones que se'n poden beneficiar... gairebé sense que ens n'adonem.*

A continuació presentem les activitats que oferim per treballar amb els infants el missatge de la Campanya d'enguany:

Conte

El petit Serafi

Per treballar amb infants de 4 a 7 anys
(educació infantil i primer cicle d'educació primària)

La finalitat del conte, i les activitats que l'acompanyen, és que l'infant s'adoni de com és de perjudicial voler-ho tot per a un mateix, ser egoista, i presentar-li el valor del compartir com una cosa positiva que causa alegria a un mateix alhora que serveix per ajudar els altres i oferir-los també alegria.

Conte

La llavor diminuta

Per treballar amb infants de 7 a 11 anys (educació primària)

La finalitat del conte, i la dinàmica posterior, és la de fer veure a l'infant que l'estil de vida que mantenim en la nostra societat destrueix la naturalesa, a més de crear pobresa, i que, doncs, hem de reaccionar. Volem que l'infant sigui conscient de la seva responsabilitat en la naturalesa i que es plantegi la necessitat de fer accions molt concretes, per petites que siguin, per cuidar el medi ambient.

Conte

El núvol Totpermi

Per treballar amb infants de 7 a 11 anys
(educació primària)

La finalitat del conte, i les activitats que se'n deriven, és provocar la reflexió en l'infant sobre les conseqüències de comportar-se egoistament. Tractem d'obrir-li els ulls a la realitat injusta d'aquest món perquè tingui consciència que els nostres actes i comportaments, per petits i insignificants que siguin, tenen repercussió, per a bé o per a mal, en la vida d'altres persones. Si l'infant té això ben clar, podrà conscientment prendre la decisió de contribuir, amb la seva forma de viure, amb petites accions, a millorar aquest món.

Pregària del compartir

Amb aquesta pregària oferim la possibilitat de crear un espai de pregària, en el qual els infants es posin en mans de Jesús per fer realitat amb les seves vides el miracle del compartir.

Conte

El petit Serafí

1. Activitat per preparar el conte

És un conte pensat per ser explicat i dinamitzat per l'educador, i per això cal fer-ne una preparació prèvia.

Es demanarà als infants que dibuixin i pintin de colors en un full alguna cosa que desitjarien tenir, que hagin demanat als seus pares. Abans de començar a dibuixar-la, l'educador triarà 9 infants perquè, a més de fer aquest dibuix, en facin un altre d'un objecte que ell els indicarà. Es tracta dels següents: una bicicleta; una pilota; un pastís de xocolata; un anorac; uns patins; una peixera; un gosset; un camió de bombers; i llepolies.

Quan tots els dibuixos estiguin acabats, l'educador passarà per les taules dels nens i enganxarà a cada dibuix un tros de cel·lo o de cinta adhesiva per poder-lo penjar quan toqui a mesura que va explicant el conte.

Fet tot això, l'educador triarà a l'atzar un infant perquè en sigui el protagonista.

2. Com explicar i dinamitzar el conte

L'educador posarà al seu costat, dret, l'infant que ha triat de protagonista, que fa de Serafí. L'educador començarà a llegir el conte com un contacontes, posant-hi molta expressivitat. L'infant que fa de Serafí anirà repetint totes les frases que el Serafí del conte digui. És a dir, primer la dirà l'educador mentre llegeix el conte, s'aturarà i demanarà al l'infant que la repeteixi com si fos Serafí.

Quan, en el conte, comencin a arribar volant els objectes que Serafí havia desitjat, en ser dits en veu alta per l'educador, l'infant que ho tingui dibuixat en el seu dibuix s'aixecarà del seient i portarà el full volant cap a l'infant que fa de Serafí, i l'hi enganxarà en alguna part del cos que estigui lliure. I així amb els 9 dibuixos que l'educador ha encarregat expressament.

A continuació, el conte diu que "moltes altres coses venien volant de tot arreu i es quedaven enganxades al cos de Serafí". En aquest moment, l'educador anirà dient el nom de cada infant perquè s'aixequi, digui en veu alta el que té dibuixat al full i tot seguit el porti volant a enganxar-lo a qualsevol part del cos de Serafí que estigui lliure.

Quan tots hagin enganxat els dibuixos a Serafí, aquest gairebé restarà ocult.

Aleshores l'educador continuarà explicant el conte fins al final.

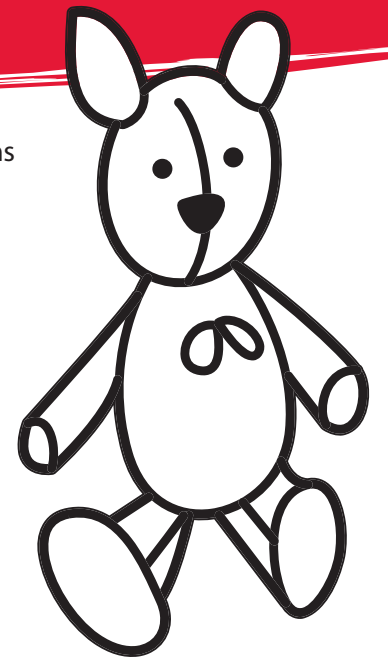
Un cop acabada la història, per tal d'escenificar-ne el final, els infants, per ordre i un per un, s'aixecaran i desenganxaran cadascun del dibuixos que Serafí té enganxats, i ràpidament el portaran a un altre infant que estigui assegut i que no tingui cap dibuix a la taula; perquè ara, Serafí ha decidit, finalment, compartir el que té amb els qui no tenen res o gairebé res.

3. Què fer quan s'acaba el conte

a) Preguntes per al diàleg

Fem als infants aquestes preguntes perquè les responguin lliurement i en veu alta:

- ¿Per què Serafí ho volia tot per a ell sol?
- ¿Us agrada estar amb algú que ho vol tot només per a ell? ¿Per què?
- ¿Quina frase va recordar Serafí que deia la seva mare quan es va trobar atrapat per les coses que havia desitjat?
- ¿Què significa la paraula 'compartir'? Posa'n un exemple.
- ¿A qui de vosaltres li agrada compartir? ¿Per què?
- Serafí va descobrir que era més feliç compartint que tenint-ho tot per a ell sol. ¿Per què creus que va descobrir-ho?
- Al final, Serafí, ¿amb qui va compartir totes les coses que havia desitjat?
- ¿Qui són els pobres avui en dia?
- Si tu fossis pobre o necessitessis ajuda, ¿t'agradaria que els altres sabessin compartir?

b) Explicació senzilla del que Càritas és

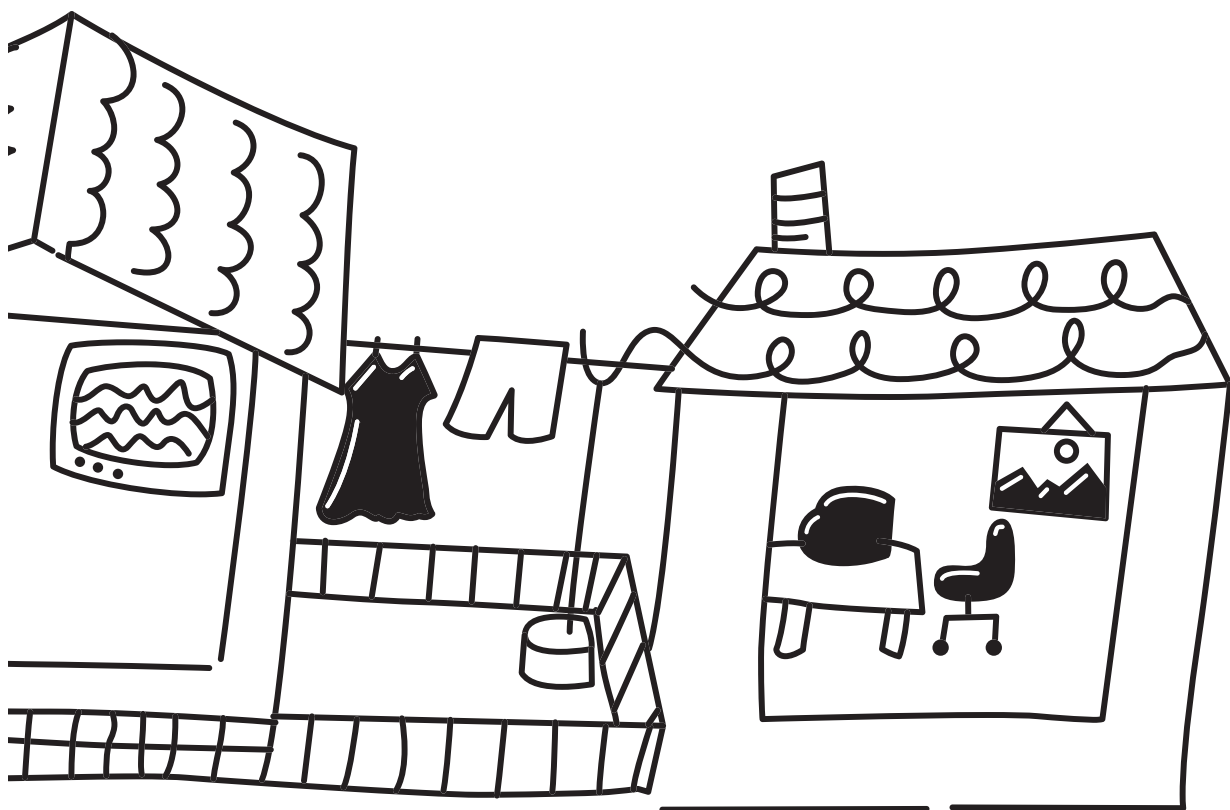
L'educador els explicarà el que és Càritas dient que és un grup de persones cristianes que, en nom de l'Església, s'encarreguen d'ajudar les persones més pobres i necessitades, compartint el que tenen, i també el que els donen tots els altres cristians, perquè no hi hagi més persones pobres. Aquestes persones saben dir les paraules màgiques que el petit Serafí diu al final del conte: **"Vull compartir"**. I tu, ¿ho saps dir?

I perquè recordin aquestes paraules màgiques, se'ls lliurarà el dibuix que ve a continuació, a manera de targeta o cromo, perquè el pintin de colors i el tinguin sempre a la vista a la seva habitació.

c) Activitat

Enganxareu damunt del paper continu gran alguns dels dibuixos que han fet els infants, fins que el full quedi ben ple. Damunt dels dibuixos enganxareu les paraules que componen la frase de Jesús: "Hi ha més alegria a donar, a *compartir*, que a rebre".

L'educador repartirà entre els infants les lletres o paraules que componen aquesta frase perquè les pintin de vermell i les retallin, per poder-les enganxar al cartell que després es penjarà en una paret de l'aula.

El petit Serafí

Hi havia una vegada un nen que sempre ho volia tot per a ell i que no volia compartir amb ningú més tot el que tenia.

Es deia Serafí i sempre deia: **“això ho vull per a mi”**.

Quan anava de passeig amb els pares sempre els demanava totes les coses que veia als aparadors, al carrer:

- Mare, mare, vull aquesta bici de l'aparador; **la vull per a mi.**
- Pare, pare, compra'm la pilota que acabo de veure a la botiga; **la vull per a mi.**
- Mare, mare, vull un anorac com el que porta aquest nen; **el vull per a mi.**
- Pare, pare, compra'm aquest pastís de xocolata, me'l vull menjar; **el vull per a mi.**
- Mare, mare, vull uns patins com el d'aquesta nena; **els vull per a mi.**

Però els pares sempre li deien:

- No, Serafí, ja tens prou coses; no t'ho comprem.

Això no li agradava, a Serafí. I hi insistia, i hi insistia, mai no parava de dir si veia alguna cosa que li agradava:

- **Ho vull per a mi!**

Una nit, Serafí, com que no havia aconseguit res del que havia demanat, se'n va anar a dormir tan enfadat que tancà els ulls molt fort, de la ràbia que sentia, i va demanar un desig per ser feliç.

Ja pots imaginar quin desig va demanar. ¿Ho endevines? El desig de Serafí fou:

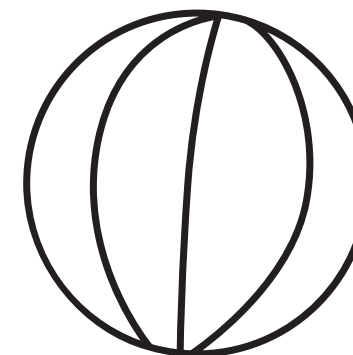
- **Ho vull tot per a mi!**

I renoi, en aquell mateix moment el seu desig es va complir.

Però Serafí no se'n va adonar perquè estava cansadíssim de tant demanar i demanar... i es va adormir. L'endemà al matí, quan Serafí es va despertar, tot va canviar. En sortir al carrer amb la mare per anar a l'escola, totes les coses que Serafí havia demanat el mes anterior, de manera màgica començaren a volar cap a ell i se li quedaven enganxades al cos, com si Serafí fos un gran iman que tot ho atreia.

- A la mà esquerra se li enganxà una bicicleta.
- Al peu dret, una pilota.
- Al clatell, un pastís de xocolata.
- Al peu esquerre, uns patins.
- A l'esquena, un anorac.

- Damunt del cap, una peixera.
- A la mà esquerra, un gos que no parava de bordar.
- Al nas, un camió de bombers.
- A la panxa, totes les llepolies d'una botiga de dolços.

I així moltes altres coses, que venien volant de tot arreu i que es quedaven enganxades al cos de Serafí.

I mare meva, eren tantes i tantes coses... que Serafí quedà convertit en una gran muntanya d'objectes.

No es podia moure, ni tan sols gratar-se el nas. Però era molt i molt feliç perquè finalment tenia tot allò que volia.

La seva mare plorava desconsoladament perquè havia perdut Serafí sota aquella muntanya immensa de coses.

Li deia una vegada i una altra:

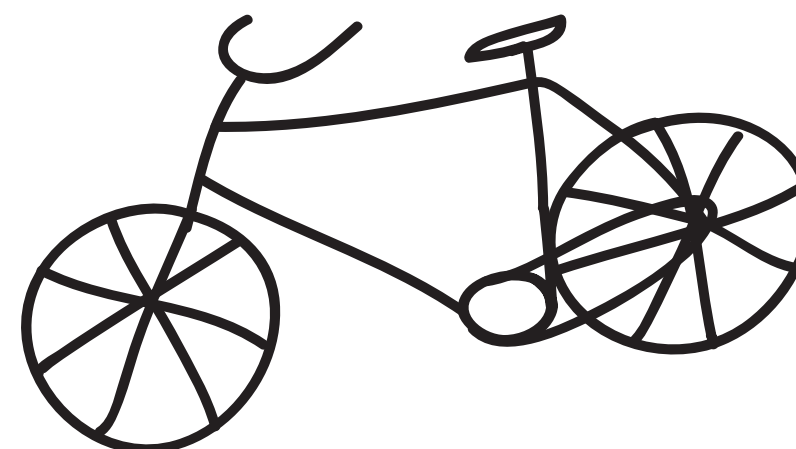
- Serafí, surt d'aquí! Serafí, surt d'aquí!

Però Serafí semblava molt feliç i no volia sortir.

La mare, ajudada per gent del carrer, pels bombers i per la policia, va intentar treure les coses que cobrien el seu fill Serafí, però hi estaven tan i tan enganxades que era impossible arrencar-les.

I mentrestant en Serafí era la mar de feliç.

Fins que va arribar l'hora de dinar, i en Serafí començà a tenir gana.

Viuen senzillament perquè altres, senzillament, puguin viure

Tenia les mans tan plenes de coses que no podia agafar el pastís que tenia al clatell.

Per més que s'hi esforçava no podia desenganxar res del que el cobria.

Tenia gana i no podia menjar, tenia set i no podia beure, tenia fred i no podia abrigar-se, el nas li picava i no es podia gratar.

Va intentar donar la mà a la mare... però no es pogué moure.

Va voler sortir de la muntanya de coses, però estava atrapat per tot el que havia desitjat.

Plorà i plorà sense consol, però la mare no s'hi podia acostar per consolar-lo.

Aleshores va plorar encara més fort perquè no sabia com alliberar-se d'aquella muntanya que el tenia atrapat.

Tancà els ulls, plens de llàgrimes i va recordar una cosa que la seva mare sempre li deia:

— Serafí, no ho vulguis tot per a tu, aprèn a compartir.

Aleshores Serafí cridà des de dins la muntanya:

— **Mare, vull compartir!**

De cop i volta, com si hagués pronunciat unes paraules màgiques, totes les coses que cobrien el seu cos formant una gran muntanya van començar a sortir volant.

I cadascuna va anar a un racó del món on hi havia un infant més pobre o necessitat.

I Serafí va descobrir finalment la manera com podia ser feliç de debò.

S'abraçà a la mare i va marxar amb ella tot cantant:

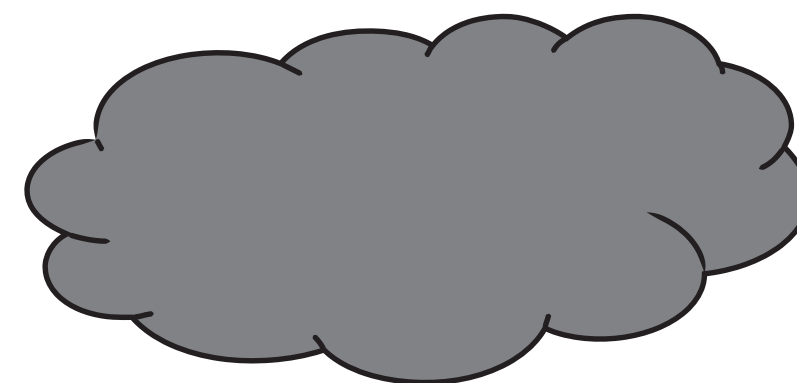
— **I vet aquí un gat i vet aquí un gos, tot compartint, aquest conte ja s'ha fos.**

José Real Navarro

Per a educació primària (7-11 anys)

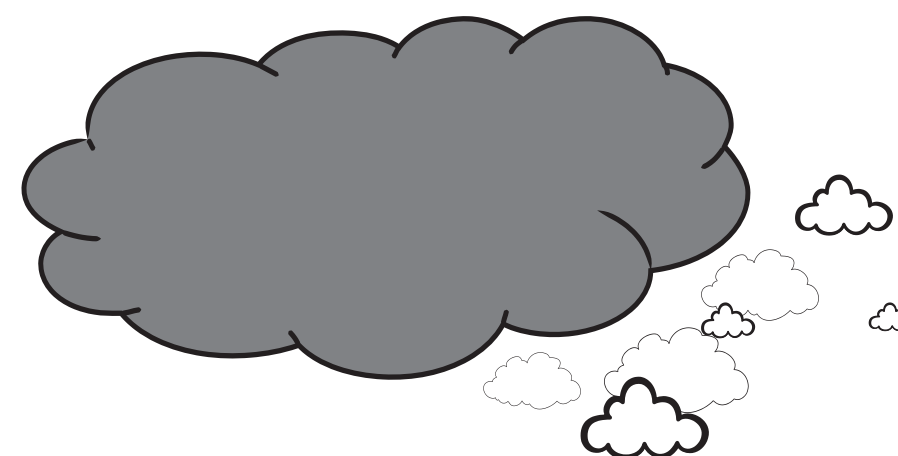
Conte

El núvol Totpermi

Diuen que fa molts i molts anys hi havia un núvol anomenat Totpermi a qui, a diferència dels altres núvols, no li agradava donar l'aigua que duia al damunt. Totpermi viatjava arreu del món recollint gotes i gotes sense parar, però mai no en deixava anar ni una. Les volia totes per a ell.

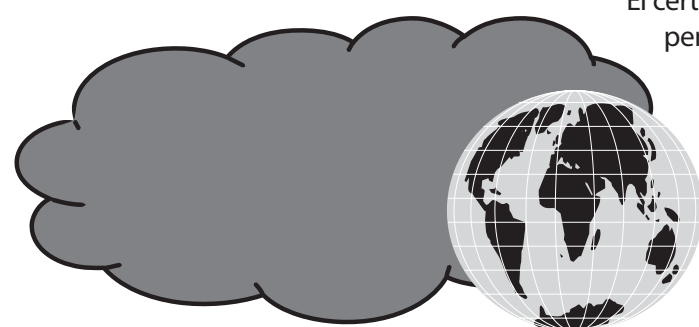
Fins i tot és féu negre com el carbó per impedir que els ocells volessin dins seu per beure algunes de les seves gotes.

La seva ànsia de tenir més gotes que cap altre núvol va fer que agafés les gotes que els altres núvols duïen. I fou així que molts núvols van desaparèixer absorbits per aquest núvol negre. I Totpermi va començar a fer-se gros, i gros, i gros... mentre que la resta de núvols cada cop eren més petits i insignificants.

I va resultar que arreu on passava Totpermi tot eren prec i súplices perquè regalés l'aigua que duia dins. Els arbres del bosc li demanaven l'aigua per viure. Els animals i les plantes li demanaven aigua per no morir de set. Els pagesos el miraven angoixats perquè regués els camps i salvés així les collites. Però Totpermi sempre passava de llarg sense deixar anar ni una gota d'aigua.

I així fou que una gran sequera s'emparà del món sencer. Els petits núvols que Totpermi no havia pogut absorbir feien mans i mànigues per poder donar la poca aigua que tenien. Era molt poca cosa, però servia per calmar un xic la immensa set que la Terra patia.

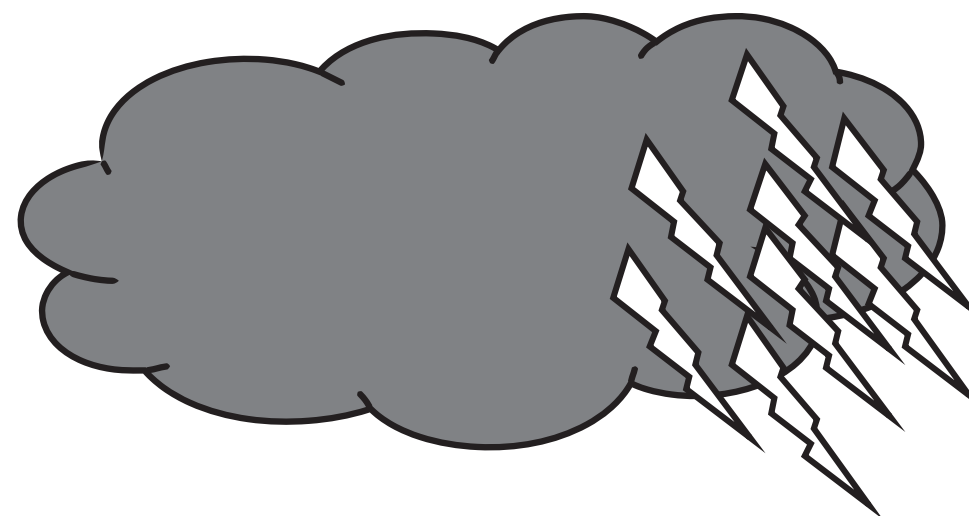

El cert és que Totpermi arribà a pensar que era l'ésser més poderós del cel. No hi havia res tan gran com ell; era tan i tan gran que la seva ombra cobria mig planeta.

Però va passar que els crits dels qui tenien set eren tan forts que finalment van despertar el Vent, que vivia al fons d'una caverna molt profunda.

I va sortir-ne ben enfadat i encara es va indignar més quan va saber el motiu d'aquells crits. I en veure davant seu Totpermi, va començar a bufar i a bufar com no ho havia fet mai.

I bufava tan fort que Totpermi va començar a desfer-se en milers de trossets petitíssims.

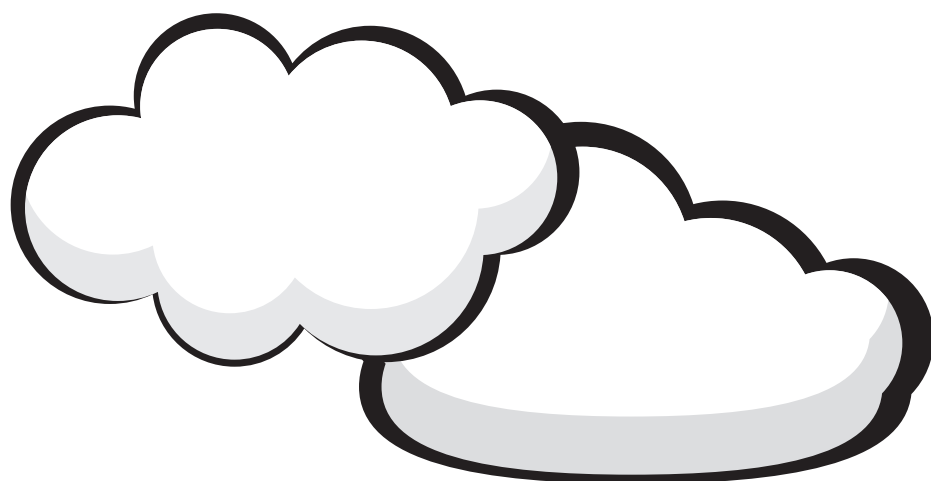
Totpermi, enfurismat perquè veia que el Vent li arrancava el que era seu, les cobejades gotes de pluja, hi va llançar en contra milers de llamps i trons. Però només va aconseguir que el Vent bufés més fort encara. Aleshores hi va llançar en contra milers i milers de gotes de gel. Però, tot i així, Totpermi no pogué res contra la força del Vent.

Va acabar desfent-se i deixant lliures els milers de gotes d'aigua evaporada, que quedaren flotant pel cel esperant ser recollides per uns núvols més generosos que Totpermi. *(Si cap dia sents tronar i llampegar i veus caure pedra, és que un núvol Totpermi s'està esbatussant amb el Vent perquè no vol donar cap gota d'aigua.)*

Totpermi acabà convertit en un núvol minúscul i insignificant, aparcat al cementiri del núvols, que està més enllà de l'horitzó, allà on van a parar els núvols que han perdut totes les gotes d'aigua. I va plorar amargament per tot el que el Vent li havia pres.

Mentre plorava, veié un altre núvol tan petit i insignificant com ell que cantava alegrement. I li va demanar, molt disgustat:

— ¿Com pots estar tan alegre si has perdut totes les gotes d'aigua i t'has convertit en un núvol petitíssim i insignificant? ¿Que no te n'adones, que no tens res de res?

Però el núvol alegre li respongué, sorprès:

— ¿Què vols dir que no tinc res? Tinc tot el que un núvol pot demanar. Estic alegre perquè gràcies a la meva aigua he fet créixer milers d'arbres i plantes; gràcies a la meva aigua he salvat de la mort milers d'animals assedegats i he regat els camps de centenars de persones perquè els seus fills no morin de gana. I tots em donen les gràcies cada tarda, quan em veuen a l'horitzó, quan el sol es pon, i em diuen des d'allà estant:

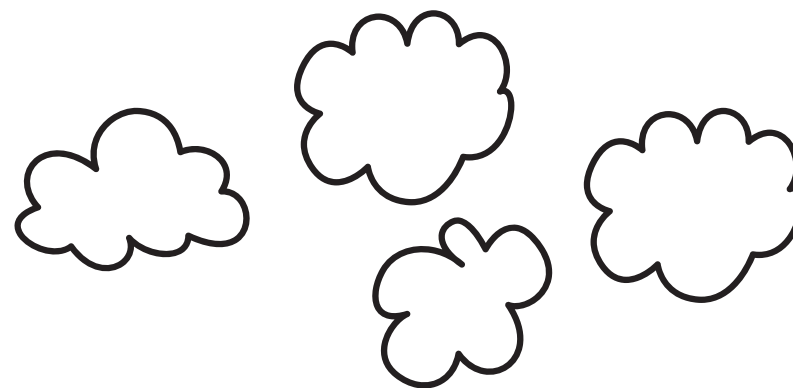
— Gràcies per ser tan gran.

José Real Navarro

Activitats

Preguntes per al diàleg

1. ¿Per què Totpermi era negre com el carbó?
2. ¿Per què Totpermi era gegantí?
3. ¿Què feien els núvols petits?
4. ¿Què va despertar el Vent i el féu sortir enfadat de la caverna on s'estava?
5. ¿Per què sortiren llamps i trons de Totpermi?
6. ¿Per què l'altre núvol que hi havia juntament amb Totpermi al cementiri de núvols cantava ben alegre?
7. Explica què vol dir l'última frase del conte.
8. ¿Quins senyals, quines conductes, quines formes de ser deixen veure que una persona de la teva edat és un "Totpermi"?
9. ¿Et resulta fàcil o difícil compartir les coses amb els altres? ¿Què ha estat l'últim que has compartit amb alguna persona?
10. En el món actual hi ha molta pobresa i necessitat perquè hi ha persones que no volen compartir i que ho volen tot per a elles soles. ¿Coneixes cap situació de pobresa?
11. Jesús digué que "hi ha més alegria a donar que a rebre". ¿Ho has experimentat mai? ¿Què en penses, d'aquesta frase? ¿Què té a veure amb el conte?
12. ¿Quins problemes del món se solucionarien si tots poséssim en pràctica el que diu aquesta frase?

Joc: L'efecte dòmino

Motivació:

Vivim en un món, en una societat en què s'imposa un estil de viure que es caracteritza per 7 paraules: egoisme, consumisme, cobdícia, malbaratament, competitivitat, enriquiment i indiferència.

Hi ha moltes persones que viuen posant a la pràctica aquestes set paraules. Aquestes paraules són com el núvol Totpermi. I, tal com passa al conte, posar a la pràctica aquestes paraules té conseqüències.

Si al món hi ha pobresa, fam, misèria, injustícia, desigualtats és perquè hi ha moltes persones que posen en pràctica aquestes 7 paraules. Viuen un estil de vida consumista, ple d'egoisme, de malbaratament, de competitivitat, d'indiferència enfront al que li passa a l'altre, viuen cercant l'enriquiment sigui com sigui i peti qui peti.

Perquè no siguis com una d'aquestes persones, jugaràs al joc de l'"Efecte dòmino". Mentre hi jugues, a cada jugada seràs conscient dels efectes que cadascuna d'aquestes 7 paraules provoca en el món.

Com s'hi juga:

Formeu grups de 4 persones. L'educador us donarà fotocopiades en fulls les fitxes de dòmino que tenen les 7 paraules perquè les retalleu.

Després escriureu darrere de cada fitxa cadascuna de les dades que apareixen en el full que us donarà l'educador titulat **"Efectes negatius causats per l'estil de vida de la societat actual"**. Són 28 dades per a 28 fitxes. Un cop fet tot això, fareu una partida seguint les mateixes regles del joc del dòmino, però amb la particularitat que, junt amb els nombres, les fitxes tenen paraules.

Quan acabeu la partida de dòmino, l'educador us farà les preguntes següents perquè opineu sobre el tema i les respongueu entre tots:

- ¿Què opineu de les dades del full amb els **"Efectes negatius a causa de l'estil de vida de la societat actual"**? ¿Quines dades us han cridat més l'atenció? ¿Quines uns han fet enfadar més o entristit més?
- ¿Què hauria de passar perquè això no fos així?
- ¿Què diríeu als governants i poderosos que tenen a les seves mans la possibilitat d'eradicar la pobresa però que en canvi no fan gairebé res per solucionar-la?
- Imagineu que vosaltres, i les vostres famílies, sou una d'aquestes persones que viuen en la pobresa, o que passen gana, o que viuen sense aigua potable, etc., ¿què els diríeu a les persones que avui en dia posen en pràctica alguna d'aquestes 7 paraules?

Ara ens comprometrem a fer possible l'"Efecte dòmino" contrari, perquè volem que sigui possible un altre món on no hi hagi persones que passin necessitat ni pateixin pobresa.

- ¿Quines 7 paraules hauríem de practicar cada dia més perquè desapareguin d'aquest món, o es reduïssin cada cop més, les dades i xifres que hem llegit jugant a la partida de dòmino?

Us heu de posar d'acord entre tots per triar les 7 paraules. Un cop ja les tingueu, cada grup haurà de fabricar-se un joc nou de dòmino que contingui les fitxes d'aquests paraules que heu triat. L'educador donarà a cada grup les fotocòpies de les fitxes de l'**"Efecte dòmino per fer possible un món millor"**.

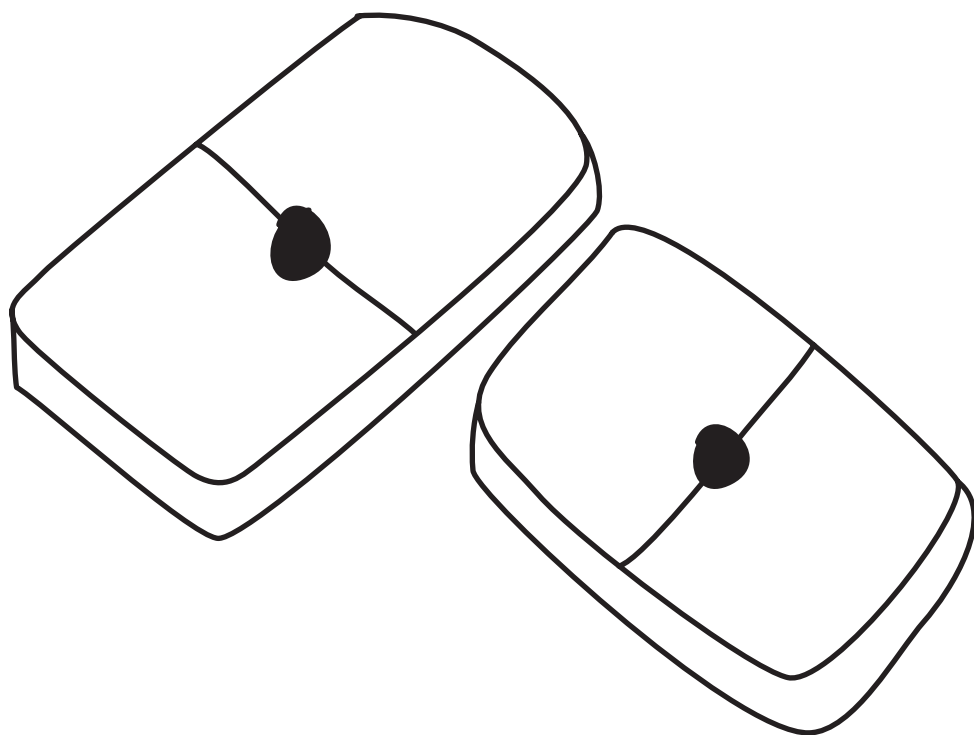
Un cop tingueu fetes les fitxes, abans de començar una nova partida, cada grup buscarà en un llibre de l'Evangeli citacions en què es vegi com Jesús va posar en pràctica aquestes 7 paraules que heu triat. Jesús va voler que els seus seguidors també les posessin en pràctica per fer possible un món millor. En això, per la seva forma de viure, les altres persones els reconeixien com a cristians, com a amics de Jesús.

Després cada grup posarà en comú les citacions de l'Evangeli que han triat. Entre tots els grups hauran d'haver trobat citacions per a les 7 paraules.

Jugareu una partida amb aquestes fitxes que marquen el camí per fer possible un món millor; però només podran jugar aquells de vosaltres que us comprometeu a posar en pràctica aquestes 7 paraules, pel cap baix durant un més, allò on us trobeu i amb qui esteu. Un cop acabeu la partida, observareu les fitxes que han quedat damunt la taula. Mentre les mireu, imagineu que, de sobte, cada fitxa es converteix màgicament en un mosquit que contagiarà les paraules de la seva fitxa a cada persona que piqui.

Cada grup haurà de fer un conte que tindrà com a protagonistes aquests mosquits. Es titularà **“Els mosquits blancs i negres”** (com les fitxes de dòmino). ¿Quines històries i esdeveniments provocaran aquests mosquits en el món dels humans? Deixeu volar la imaginació i sigueu creatius a l’hora d’escriure la història. Un cop escrita, cada grup la llegirà a la resta de companys.

6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti
6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners
6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	6 Enriquir-se Guanyar diners peti qui peti	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre
2 Consumisme Compro més del que necessito	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre
5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre	5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre
4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	2 Consumisme Compro més del que necessito	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès
5 Competitivitat Lluitar per estar per sobre de l'altre	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar
0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	2 Consumisme Compro més del que necessito

Ìfecte dòmino per fer possible un altre món

6	6	6	6
6	5	4	3
6	6	6	5
2	1	0	5
5	5	5	5
4	3	2	1
5	4	4	4
0	4	3	2

4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	4 Malbaratar Gastar innecessàriament, dilapidar	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners
1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	2 Consumisme Compro més del que necessito
3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	3 Cobdícia Desitjo més coses, més diners	2 Consumisme Compro més del que necessito	2 Consumisme Compro més del que necessito
1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	2 Consumisme Compro més del que necessito	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès
2 Consumisme Compro més del que necessito	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat
0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	1 Egoisme Només em preocupo del meu interès	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat	0 Indiferència No em preocupo de qui passa necessitat

Efectes negatius a causa de l'estil de vida de la societat actual

4	4	3	3
1	0	3	2
3	3	2	2
1	0	2	1
2	1	1	0
0	1	0	0

1. Hi ha 1.300 milions de persones que viuen amb un euro al dia.
2. El 90 % de la riquesa el posseeix el 20 % de la població mundial.
3. Hi ha 2.600 milions de persones que viuen amb menys de 2 euros al dia.
4. Més de 2,2 milions d'infants moren a l'any per desnutrició.
5. Hi ha 70.000 persones que moren cada dia per causa de fam i pobresa.
6. Hi ha 1.600 milions de persones que no tenen accés a aigua potable.
7. Hi ha 963 milions de persones que pateixen gana extrema.
8. Hi ha 9 milions de pobres a Espanya, el 19,6 % de la població.
9. Hi ha 81 milions de pobres a Europa, el 16,5 % de la població.
10. Hi ha 1.000 milions de persones que no tenen un habitatge digne.
11. Consumim el 25 % més dels recursos que la naturalesa produeix anualment.
12. Per eradicar la fam n'hi hauria prou amb l'1 % del que s'ha destinat a salvar els bancs d'aquesta crisi.
13. Si seguim el ritme actual, l'any 2050 consumirem els recursos anuals de 2 planetes com el nostre.
14. Hi ha 448 milions d'infants que pateixen desnutrició.
15. Els governants estan lluny de l'objectiu d'eradicar la fam al món el 2015.
16. Hi ha 880 milions de persones que no tenen accés a serveis bàsics de salut.
17. Hi ha 2.000 milions de persones que no poden obtenir medicaments essencials.
18. Hi ha 30.000 infants menors de 5 anys que moren cada dia per causa de malalties que es poden curar.
19. Hi ha 2.400 milions de persones que no tenen instal·lacions sanitàries adequades.
20. Degradem els ecosistemes naturals a un ritme sense precedents.
21. Més de 500.000 dones moren cada any de part per falta d'assistència sanitària.

- 22. Mentre el món destina sumes enormes a l'armament, el nombre de persones pobres no para de créixer.
- 23. Més de 300 milions d'africans viuen amb menys d'un euro al dia.
- 24. A l'Àfrica 30 milions d'infants menors de 5 anys pateixen desnutrició.
- 25. Dels 42 milions de persones amb sida, 39 no reben tractament adequat a causa de viure en països empobrits.
- 26. Les emissions de gasos contaminants de les fàbriques no disminueix.
- 27. Un terç de les espècies animals ha desaparegut a causa de la contaminació, la tala dels boscos i la pesca abusiva.
- 28. Al món, de cada 5 infants 1 no té accés a l'educació primària.

(Dades extretes de diferents estudis i informes de les Nacions Unides, de Càritas i del WWF)

La llavor diminuta

Un dia, quan es feia vespre, un pardal volant volant arribà a la capital del país més ric i industrialitzat del planeta. Al bec hi portava una diminuta llavor de color vermell. Tenia les plomes molt brutes a causa d'haver travessat un núvol tòxic de contaminació. I també per això els seus ulls gairebé eren cecs. I els pulmons li havien quedat tan danyats que estava a punt de morir.

Tot i estar tan i tan malalt, va arribar a poder posar-se a la plaça principal de la gran capital. La plaça era tota de ciment; la rodejaven tot d'edificis altíssims. El pobre pardal, finalment, va quedar estès al bell mig de la plaça i tot seguit morí. La llavor diminuta li va caure del bec i va anar a parar a terra. I quan es féu de nit, de la llavor, misteriosament, van començar a brotar unes rels gruixudes que s'enfonsaren sense problema en aquella terra tan dur de ciment.

D'aquelles rels començà a créixer molt ràpidament un arbre que arribà a ser més alt que els gratacels que rodejaven la plaça. El tronc era tan gruixut que ni quinze homes fent rotllana el podien envoltar. Les branques s'estenien tant que van ocupar tota la plaça. I les fulles, els milions i milions de fulles que sorgien de les branques, eren de molts colors diferents.

Quan es va fer de dia i la gent veié aquell arbre tan gegantí que havia crescut a la plaça en una sola nit, no sabien com explicar-se què havia passat. Era una cosa sorprenent i inexplicable. Mai no havien vist sobre la Terra un arbre d'aquesta mena. Es tractava d'una espècie nova. Tots els habitants de la capital el van anar a veure, i també molta gent de fora viatjà fins a la plaça d'aquella capital per poder veure aquell fenomen tan extraordinari. Periodistes, televisions i científics d'arreu del món es van arribar fins a aquella plaça per mirar de trobar-hi una explicació.

Però encara havia de passar el més gros. Al cap d'un dia, les fulles multicolors de l'arbre començaren a caure i... cada vegada que una fulla tocava a terra, aquell terra de ciment tremolava, i la fulla vessava un líquid vermellós semblant a la sang, un líquid que tacava tot el terra,

Tot allò era tan misteriós i estrany que el cor de molta de la gent que ho contemplava començà a tremolar de por. Eren tantes les fulles que anaven caient que el terra no parava de tremolar, alhora que els tolls d'aquell líquid semblant a la sang ja omplien tota la plaça.

El que passava era que cada vegada que una fulla queia, una espècie animal o vegetal desapareixia del tot del país més ric i industrialitzat del planeta per culpa de la contaminació que produïen el fum de les fàbriques i dels cotxes.

Al cap de no gaires dies el país ja no tenia flors ni arbres de cap mena; ni ocells, ni insectes... I aquell arbre gegantí cada vegada tenia menys fulles. I la gent de seguida s'adonà del que significava aquell arbre, i les fulles... Era la Mare Naturalesa que moria per culpa de la contaminació.

Aleshores es va demanar a les fàbriques que deixessin de contaminar amb els fums que expel·lien i amb els residus tòxics que produïen; però els propietaris s'hi negaren perquè si ho feien perdrien molts diners i molta gent es quedaria sense feina. També es va demanar als amos de cotxes que deixessin de fer-los servir, perquè amb el fum que treien també contaminaven; però molta gent no va voler deixar d'usar-los perquè els semblava que no podien viure sense cotxe.

I així arribà el dia en què l'última fulla de l'arbre caigué i el país més ric i industrialitzat del planeta quedà convertit en un immens desert sense vida, sense aire pur i sense aigua. La gent hagué d'emigrar per continuar vivint; marxaren amb els seus cotxes cap a altres països. Les fàbriques també van tancar i també anaren a instal·lar-se a altres països.

Però un dia, també en fer-se vespre, un pardal arribà volant a la capital del país que ara era el més ric i industrialitzat del planeta, un cop el primer país va haver desaparegut. Aquest pardal duia al bec una llavor diminuta de color vermell. Les plomes, les tenia brutes a causa d'haver travessat un núvol tòxic de contaminació. La història es repetia... ¿Quin final et sembla que tindrà ara aquesta història?

José Real Navarro

Activitats

Preguntes per al diàleg

1. ¿On es va posar el pardal quan va arribar a la capital del país més industrialitzat del món i què li va caure del bec?
2. ¿Què passava quan les fulles queien a terra?
3. ¿Què significava cada fulla que queia a terra i què va passar quan va caure l'última fulla de l'arbre?
4. ¿Per què els amos de les fàbriques i dels cotxes no van voler deixar de contaminar?
5. ¿Per què la gent ha de marxar d'aquest país ric?
6. ¿Quin missatge ens envia aquest conte?
7. Avui en dia els éssers humans tenim un estil de viure que destrueix la naturalesa. ¿Quines notícies recordes sobre això de les que surten per la televisió; és a dir, quines accions provocades per l'home han perjudicat la vida i la salut de la naturalesa en algun lloc?
8. ¿Et molesta o et preocupa que es destrueixi la naturalesa? ¿Per què? ¿Quines accions contra la naturalesa et molesten més o et fan més mal?
9. ¿Quines coses concretes, per petites que semblin, podem fer nosaltres, a casa, amb la nostra manera de viure, per tenir cura de la naturalesa i protegir-la?
10. Responen la pregunta que posa fi al conte. Inventeu-vos un nou final per a la història del primer país.

Dinàmica: urgència hospitalària

Tot seguit us convertireu en metges del Servei d'Urgències de l'Hospital Natura. Formareu grups de 4 o 5 metges, i avui us tocarà treballar en torn de nit. De cop, arriben 4 ambulàncies, cadascuna portant un pacient: són l'Aire, l'Aigua, la Terra i les Espècies Animals.

Estudieu els quatre casos atentament, com a bons metges que sou. Fixeu-vos en les fitxes mèdiques dels pacients, en les quals trobareu quina malaltia pateixen. Un cop llegides les fitxes, heu d'escriure per a cada pacient un full de tractament, que digui què cal fer per tractar la malaltia i aconseguir que es posin bons del tot; és a dir, quins remeis, quines accions o quines decisions haurien de prendre tots els ciutadans i governants del món per poder guarir el pacient. Vinga, som-hi!

Fitxa del primer pacient

NOM: Aire.

SÍMPTOMES: Respira amb molta dificultat.

CAUSES: Aire ple de fums tòxics i verinosos procedents:

- De les xemeneies de les fàbriques.
- Dels tubs d'escapament dels cotxes, autobusos, camions, avions, calderes de calefacció, etcètera.
- De les empreses que produeixen electricitat, ja que consumeixen molt de carbó o petroli, cosa que provoca la formació de molts gasos tòxics que van a parar a l'aire.
- De les incineradores d'escombraries de les grans ciutats.

MÉS EFECTES:

- Efecte hivernacle.

A causa de la gran quantitat de fums i gasos tòxics que hi ha a l'aire per culpa de l'acció humana, es crea un gran núvol invisible que fa que la calor del Sol que arriba al nostre planeta no en pugui sortir, sinó que es quedi atrapada entre la superfície de la Terra i aquest núvol, cosa que provoca que les temperatures pugin fins a nivells que no són pas normals.

Abans que existís aquesta contaminació de l'aire, la calor produïda pel Sol no quedava atrapada en aquesta atmosfera nostra i podia sortir a l'exterior. Les temperatures eren les normals per a cada estació de l'any, cosa que avui no passa. Per això el clima està canviant, fa moltíssima calor a l'estiu i a l'hivern no fa tant de fred. Són freqüents les pluges torrencials que tot ho inunden, i els huracans o tornados que tot ho destrueixen cada vegada són més nombrosos.

- El forat de la capa d'ozó.

El nostre planeta Terra està protegit per una capa situada entre els 19 i 48 kilòmetre d'altura que està composta per un gas anomenat ozó. La funció d'aquest gas és protegir tots els éssers vius, animals i vegetals, dels raigs ultraviolats que provenen del Sol. Sense aquesta capa, les plantes i els animals patirien moltes malalties que els impedirien de viure, i els éssers humans també patirien moltes malalties, com ara càncer de pell, ceguesa...

Doncs bé, un dels gasos tòxics amb què l'ésser humà contamina l'aire està provocant que la capa d'ozó vagi desapareixent alarmantment en un dels pols de la Terra. Aquest gas tòxic es diu freon i és utilitzat pels sistemes de refrigeració, i molts esprais també el contenen.

PRONÒSTIC: Greu. Cal una intervenció immediata.

Fitxa del segon pacient

NOM: Aigua.

SÍMPTOMES: Basques quan beu.

CAUSES: Aigua plena de residus tòxics que l'embruten i contaminen, procedents:

- Dels desaigües de les fàbriques que aboquen residus químics verinosos als rius i al mar.
- Dels desaigües de les grans ciutats, que aboquen tota l'aigua bruta als rius i al mar.
- Dels petroliers que s'enfonsen al mar vessant-hi tota la càrrega de petroli; també quan renten les cisternes d'aquests vaixells en el mar.

MÉS EFECTES:

- Pluja àcida.

A causa d'alguns gasos tòxics que les xemeneies de les fàbriques deixen anar a l'aire, quan plou les gotes de pluja, abans de caure a terra, absorbeixen aquests gasos convertint-se en gotes d'aigua contaminades amb àcid les quals, en caure sobre les fulls dels arbres i plantes, els provoquen la mort. Molts arbres i boscos moren per culpa d'aquesta pluja.

- Sequera.

Com que la contaminació de l'aire ha fet que canviïn les temperatures i el clima, ja no plou tant com abans i això provoca problemes per falta d'aigua. És la sequera. Tanmateix, els humans continuem malbaratant aigua potable.

PRONÒSTIC: Greu. Cal una intervenció immediata.

Fitxa del tercer pacient

NOM: Terra.

SÍMPTOMES: Infecció generalitzada per enverinament.

CAUSES: Terra plena de residus procedents:

- Dels abocadors de ciutats i pobles, que no paren de créixer i créixer.
- Dels residus que llencen els humans a terra.
- Dels residus sòlids que produeixin les fàbriques.
- Dels insecticides que els humans utilitzen per posar fi a les plagues que pateixen els cultius, insecticides que contaminen la terra.

MÉS EFECTES:

- Desertització.

A causa de la tala d'arbres i dels incendis forestals, el sòl fèril és arrossegat per les pluges, perquè desapareixen les arrels dels arbres, que retenen aquest sòl. Amb el temps, aquesta zona es convertirà en un desert.

- Urbanisme imparable.

La construcció de cases, apartaments, xalets, hotels, etcètera en zones de muntanya i de costa destrueix l'entorn natural; així, cada vegada més queda menys terra per a boscos i zones naturals protegides.

PRONÒSTIC: Greu. Cal una intervenció immediata.

Fitxa del quart pacient

NOM: Espècies animals.

SÍMPTOMES: Mort i extinció progressiva de molts animals i plantes.

CAUSES:

- Tala indiscriminada d'arbres.
- Incendis forestals.
- Pesca excessiva de peixos.
- Caça d'animals salvatges.
- La contaminació de l'aire, de l'aigua i del sòl mata molts animals i plantes, provocant que moltes espècies estiguin en perill d'extinció.
- L'ésser humà deixa cada vegada menys lloc perquè els animals i plantes puguin créixer i viure en pau sense ser molestats.

MÉS EFECTES:

- Pobresa.

La contaminació que produeixen els països rics afecta de ple els països pobres. L'aire contaminat, les aigües contaminades, les escombraries i els residus tòxics, la mort dels peixos, la tala d'arbres, l'augment de la temperatura causat per l'efecte hivernacle, tot plegat provoca canvis de clima, huracans, inundacions i sequeres... i no coneixen fronteres. Els qui ho pateixen més són els ciutadans que viuen en països pobres, perquè la seva vida, salut i economia en resulten seriosament afectades.

I és que els països rics, per continuar sent rics, han de contaminar més, perquè cada vegada tenen més fàbriques, més cotxes i més indústries que contaminen la naturalesa. No volen invertir gaire perquè les seves fàbriques redueixin i purifiquin els fums tòxics.

- Espècie humana en perill d'extinció.

Si l'ésser humà no para de contaminar i destruir la naturalesa al ritme com ho fa ara, d'aquí a 100 anys les conseqüències seran irreparables.

PRONÒSTIC: Greu. Cal una intervenció immediata.

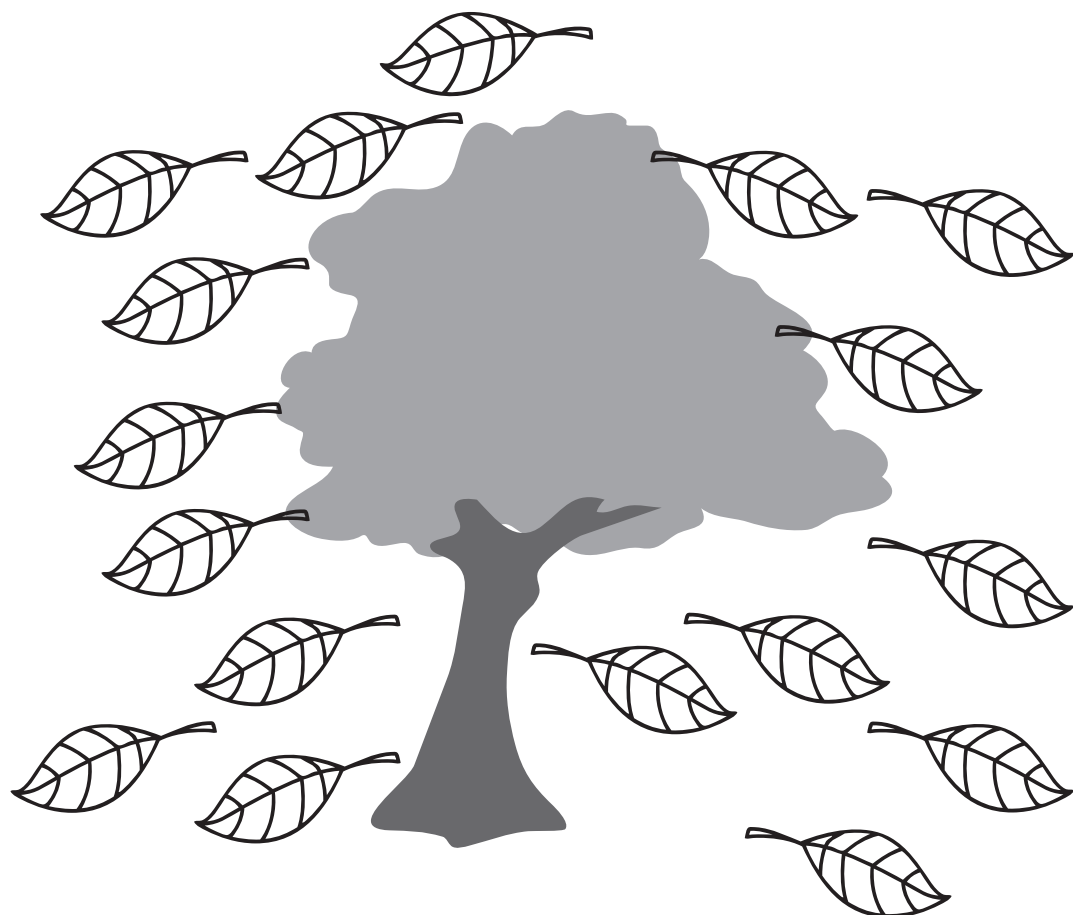

Quan tots els equips mèdics hagin acabat d'elaborar els tractaments per salvar aquests quatre pacients, serà el moment de fer la posada en comú. Tots els equips faran públic el tractament que han pensat per a cada pacient; és a dir, del primer pacient, l'Aire, tots els grups diran què han pensat per curar-lo, i així amb els altres pacients. D'aquesta manera veuran les coincidències o diferències dels diferents tractaments.

Per acabar, entre tots farem un gran mural amb paper continu. L'educador hi dibuixarà la silueta d'un arbre ben gran. I cadascun dels infants retallareu, de paper o de cartolina de colors que us haurà donat l'educador, tantes siluetes de fulles com compromisos vulgueu establir per ser cuidadors i protectors de la naturalesa, a partir de tot el que heu treballat després del conte.

Quan tingueu les siluetes retallades, escriviu en cadascuna un dels vostres compromisos. *(Recordeu que teniu també el compromís i la missió de sensibilitzar i conscienciar els vostres pares sobre aquest tema.)* Després enganxareu les fulles a l'arbre del mural; quan totes ja hi estiguin enganxades, penjareu l'arbre en alguna paret perquè es vegi bé el vostre compromís per protegir la naturalesa i perquè no ho oblideu mai.

Per a educació primària

La pregària del compartir

Hola, Jesús;
amic,
germà
i Déu meu.

M'agrada molt
quan algú comparteix alguna cosa seva amb mi,
o quan em deixa amablement alguna cosa que necessito,
o quan m'ofereix una cosa sense demanar-me res a canvi.

Com en seria jo d'egoista, Jesús, si només volia
que els altres compartissin coses amb mi
i jo no fes el mateix amb ells.

No deixis mai, Jesús, que caigui en l'egoisme.
No vull ser una persona que ho vol tot només per a ella
i no deixa res als altres.
No vull ser una persona que es preocupa només per les seves coses
i que s'oblida del que puguin necessitar els companys i amics.
No vull ser una persona capritxosa
que no para de comprar-se coses i més coses,
per tenir més que els altres, o per presumir.

Ajuda'm, Jesús, a ser una persona
que sap compartir el que té.
Tu deies que hi ha més alegria a donar
que a rebre. I és ben cert.
Hi ha més alegria a compartir
i fer feliços els altres
que no pas a tenir i tenir més i més coses
i gaudir-les només una persona sola.

Jesús,
vull posar en pràctica cada dia això que deies,
per viure sempre amb aquesta alegria,
l'alegria de fer feliços els qui m'envolten.

Pinta de colors la teva pregària

Escriu a Jesús el meu missatge
o compromís per avui

Caritas

www.caritas.es